

**КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО
АДМІНІСТРУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ
БІЗНЕСОМ**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА БІЗНЕСУ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

_____ доц. А. В. Стасишин

«31» серпня 2023 р.

**РОБОЧА
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціальна і гуманітарна політика»**

галузь знань: 28 "Публічне управління та адміністрування"
спеціальність: 281 "Публічне управління та адміністрування"
ОП «Публічне адміністрування та управління бізнесом»

освітній ступінь: магістр

форма навчання: денна

ЛЬВІВ 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» для студентів за галуззю знань 28 «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування», спеціалізації «Публічне адміністрування та управління бізнесом», ОП «Публічне адміністрування та управління бізнесом» освітнього ступеня магістр, освітнього ступеня магістр, денної форми навчання.

“31” серпня 2023 року – 23 с.

Розробник: Комарницька Г.О., д.е.н., доцент, завідувачка кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом.

Розглянуто та ухвалено на засіданні кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувачка кафедри _____

Комарницька Г.О.

Розглянуто та ухвалено Вченою радою факультету управління фінансами та бізнесу

Протокол № 1 від “31” серпня 2023 р.

РОЗДІЛИ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

- РОЗДІЛ 1.** ПОЯСНЮВАЛЬНІ ЗАПИСКИ
- РОЗДІЛ 2.** ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
- РОЗДІЛ 3.** ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
- РОЗДІЛ 4.** ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
- РОЗДІЛ 5.** СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
- РОЗДІЛ 6.** ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ
- РОЗДІЛ 7.** КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ
 - 7.1** Календарно-тематичний план лекційних занять
 - 7.2** Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях
 - 7.3** Графік консультацій
- РОЗДІЛ 8.** ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ
- РОЗДІЛ 9.** МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ
 - 9.1** Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів
 - 9.2** Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів
 - 9.3** Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю
- РОЗДІЛ 10.** МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
- РОЗДІЛ 11.** МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ
- РОЗДІЛ 12.** РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ
- РОЗДІЛ 13.** ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

РОЗДІЛ 1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вибіркова навчальна дисципліна Дисципліна вільного вибору студента

В статті 1 Конституції України проголошена демократичною, правовою і соціальною державою. Проблеми гарантування та реалізації цих положень є одними з найбільш актуальних стратегічних завдань нашої держави на сучасному етапі. Одна з основних складових, що обумовлює зміст категорії «соціальна держава», – це соціальна і гуманітарна політика. Без вироблення шляхів досягнення ефективної соціальної і гуманітарної політики, яка відповідала б міжнародним стандартам, неможливо розбудувати дійсну, а не декларативну соціальну державність в Україні.

До того ж, соціальна і гуманітарна політика сьогодні є невід’ємною складовою існування достатньо розвиненої держави і розглядається світовим співтовариством як критерій досягнення соціальної справедливості та злагоди. Це обумовлює важливе значення вивчення дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» у підготовці фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування».

Дисципліна «Соціальна і гуманітарна політика» має міждисциплінарний характер та інтегрує в собі знання юридичних, філософських, політологічних, соціологічних та економічних наук. Курс має свою специфіку, обумовлену особливим предметом – вивченням соціальної і гуманітарної політики як функції держави та інших суспільно-політичних інститутів, спрямованої на реалізацію громадянських, політичних і соціальних прав, передбачених законодавством.

Програму навчальної дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» укладено згідно з вимогами організації навчання. Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати студент відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу з дисципліни, необхідне методичне забезпечення, складові й технологію оцінювання навчальних досягнень студентів

Предмет навчальної дисципліни

Предмет навчальної дисципліни: вивчення закономірностей функціонування сутності управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах. Наукове розуміння процесу соціального і гуманітарного розвитку, розуміння наукової методології соціального управління та її значення для управлінської практики, знання щодо сутності і змісту соціальної і гуманітарної політики держави, їх функцій в сучасному суспільстві.

Мета початкової дисципліни

Мета початкової дисципліни: вивчення сутності управління соціальним і гуманітарним розвитком суспільства, особливості його здійснення в сучасних умовах; ознайомлення слухачів з основними напрямками управління соціальним і духовним розвитком українського суспільства, здійснення соціальної і гуманітарної політики; а також розкрити сутність соціального захисту і безпеки людини і суспільства; розглянути основні напрями, реалізації соціальної політики в контексті соціального захисту.

Основні завдання

Основні завдання навчальної дисципліни:

- набуття теоретичних знань з проблем державного управління соціальним і гуманітарним розвитком, розуміння сутності основних категорій і понять;
- розуміння сутності сучасних моделей соціального і гуманітарного розвитку, ідеологічних, правових та економічних засад управління соціальним і гуманітарним розвитком в країнах розвинутої демократії;
- набуття знань методики діагностики соціального і гуманітарного розвитку та розуміння їх значення для практики публічного управління;
- набуття навичок вільного користування первинними і додатковими джерелами інформації щодо аналізу та розробки державних програм у сфері соціальної і гуманітарної політики;
- навчання аналізувати і систематизувати власний практичний досвід публічного службовця і надавати рекомендації щодо удосконалення управління процесами соціального і гуманітарного розвитку, що відбуваються в суспільстві.

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів

Місце навчальної дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки магістрів

Дисципліна вивчається після навчальних дисциплін «Ділове адміністрування», «Концептуальні засади публічного управління та адміністрування», «Стратегічне управління та управління змінами» та передуює вивченню дисциплін «Електронне врядування», «Публічна комунікація та ділова мова».

Вимоги до знань і умінь:

За умов успішного виконання вимог щодо панування науки студент набуде компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні завдання, виробничі ситуації, проблеми у сфері професійної діяльності із поглибленим рівнем знань та вмінь інноваційного характеру, достатнім рівнем інтелектуального потенціалу.

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність працювати в команді, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, бути лідером, діяти соціально відповідально та свідомо;
- здатність розробляти та управляти проектами;
- здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- здатність приймати обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції;
- здатність до стратегічного управління людськими ресурсами та їх розвитку на національному, галузевому, територіальному та інституційному рівнях;

- здатність фахово аналізувати інформацію, оцінювати повноту та можливості її використання;
- здатність на підставі аналізу інформації з різних джерел генерувати ідеї, визначати орієнтири і приймати рішення відповідного рівня публічного управління;
- здатність до безперервного самостійного навчання, освоєння нових знань, оволодіння та обміну передовим досвідом у сфері публічного адміністрування та управління бізнесом, вміння його використовувати;
- здатність оцінювати конкретну управлінську ситуацію, використовуючи відповідні інструменти аналізу: галузевий аналіз, аналіз ринку, PEST-аналіз, матричний аналіз, SWOT-аналіз тощо із економічним обґрунтуванням та розробкою шляхів покращення ситуацій;
- здатність визначати показники сталого розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- здатність оцінювати адміністративну діяльність органу управління, організації, установи та виробляти рішення щодо підвищення її ефективності;
- здатність вивчати та впроваджувати новітній досвід управлінської роботи, удосконалювати інструментарій та відповідні стандарти.

Вимоги до знань і умінь:

знати:

- теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу соціальної і гуманітарної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень;
- як розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні, антикорупційні та екологічні наслідки варіантів рішень;
- як здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур;
- сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач соціальної і гуманітарної політики.

вміти:

- уміти здійснювати ефективну комунікацію, аргументувати свою позицію, використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології у сфері публічного управління та адміністрування на засадах соціальної відповідальності, правових та етичних норм;
- представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності;
- здатність оперативно приймати і реалізовувати нестандартні бізнес-рішення, розв'язувати широке коло проблем на основі системних методів, засвоєних з програми організації та управління бізнесом;
- аналізувати та синтезувати інформацію стосовно розроблення та реалізації стратегії розвитку держави, регіону, громади, галузі, підприємства;
- уміти застосовувати методичний інструментарій для оцінювання тенденцій та можливостей розвитку публічної організації, створювати та аналізувати базу даних щодо впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища організації;
- здійснювати стратегічне і оперативне планування діяльності публічних адміністрацій, бізнес-структур; організаційне проектування; визначати пріоритети у справах, делегувати повноваження та відповідальність, організовувати процес виконання завдань відповідно до принципів управління.

Зміст навчальної дисципліни за темами

1. Соціальна справедливість та її забезпечення
2. Соціальна політика в умовах глобалізації
3. Соціальна робота в сучасному суспільстві
4. Гуманітарна допомога в умовах кризи
5. Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення
6. Соціальна політика в сфері праці та зайнятості
7. Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності
8. Соціальна політика в сфері захисту прав людини
- 9 Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації

Опанування навчальною дисципліною повинно забезпечувати необхідний рівень сформованості вмінь:

Назва рівня сформованості вміння	Зміст критерію рівня сформованості вміння
1. Репродуктивний	Вміння відтворювати знання, передбачені даною програмою
2. Алгоритмічний	Вміння використовувати знання в практичній діяльності при розв'язуванні типових ситуацій
3. Творчий	Здійснювати евристичний пошук і використовувати знання для розв'язання нестандартних завдань та проблемних ситуацій

Навчальна програма складена на **3 кредити**.

Форми контролю – Диф. залік.

РОЗДІЛ 2. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СОЦІАЛЬНА І ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА»

Характеристика навчальної дисципліни							
Шифр та найменування галузі знань: 28 "Публічне управління та адміністрування"				Цикл дисциплін за навчальним планом: вибіркова			
Код та назва спеціальності: 281 «Публічне управління та адміністрування»				Освітній ступінь: магістр			
Курс: 1 Семестр: 2				Методи навчання: лекції, семінарські заняття, самостійна робота, ІНДЗ (творчі завдання), робота в бібліотеці, Інтернеті, захист реферативних робіт, складання схем, таблиць тощо			
Кількість кредитів ECTS	Кількість годин	Кількість аудиторних годин	Лекції	Семінари	Заліки по модулях (контрольні роботи)	Самостійна робота студента (СРС)	Індивідуальна робота студента (ІР)
3	90	32	16	14	2	37	21
Кількість тижневих годин		Кількість змістових модулів (тем)		Кількість заліків по модулях/контрольних робіт		Вид контролю	
2		9		1		залік	

РОЗДІЛ 3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Загальна характеристика переговорів.

Номер теми	Назва теми
Тема 1.	Соціальна справедливість та її забезпечення
Тема 2.	Соціальна політика в умовах глобалізації
Тема 3.	Соціальна робота в сучасному суспільстві
Тема 4.	Гуманітарна допомога в умовах кризи
Тема 5.	Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення
Тема 6.	Соціальна політика в сфері праці та зайнятості
Тема 7.	Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності
Тема 8.	Соціальна політика в сфері захисту прав людини
Тема 9.	Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації

РОЗДІЛ 4. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Соціальна справедливість та її забезпечення

Соціальна справедливість. Соціальна нерівність. Дискримінація. Соціальна політика. Соціальна справедливість є основою демократичного суспільства. Соціальна нерівність і дискримінація є серйозними проблемами, які негативно впливають на суспільство. Соціальна політика є важливим інструментом для забезпечення соціальної справедливості. Основні напрямки забезпечення соціальної справедливості. Забезпечення рівних прав і можливостей для всіх людей. Зменшення соціальної нерівності. Захист від дискримінації. Державна підтримка освіти, охорони здоров'я, соціального забезпечення. Закони проти дискримінації. Програми зайнятості та соціальної адаптації.

Тема 2. Соціальна політика в умовах глобалізації

Глобалізація посилює соціальні проблеми і виклики. Соціальна політика повинна бути адаптована до умов глобалізації. Основними напрямками соціальної політики в умовах глобалізації є: зменшення соціальної нерівності; забезпечення соціальної безпеки; сприяння соціальній адаптації. Зменшення рівня бідності та злиденності. Збільшення доступу до освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення. Покращення умов праці та зайнятості. Зменшення рівня соціальної нерівності. Глобалізація. Соціальна політика. Соціальна нерівність. Соціальна безпека. Соціальна адаптація. Глобалізація створює нові можливості для соціального розвитку, але також посилює соціальні проблеми і виклики. Соціальна політика повинна бути адаптована до умов глобалізації, щоб забезпечити соціальне добробут населення і зменшити негативні наслідки глобалізації.

Глобалізація має ряд наслідків для соціальної політики. З одного боку, вона створює нові можливості для соціальної інтеграції та розвитку, наприклад, шляхом поширення міжнародних стандартів соціальної захисту. З іншого боку, глобалізація також посилює соціальні проблеми і виклики, такі як зростання бідності, нерівності та соціальної небезпеки.

Основними напрямками соціальної політики в умовах глобалізації є:

- Зменшення соціальної нерівності. Глобалізація посилює соціальну нерівність, оскільки вона сприяє концентрації багатства і доходів в руках невеликої групи людей. Соціальна політика повинна бути спрямована на зменшення соціальної нерівності, наприклад, шляхом підвищення податків на багатство і доходів, а також шляхом підтримки соціальних програм, спрямованих на допомогу малозабезпеченим.
- Забезпечення соціальної безпеки. Глобалізація створює нові соціальні ризики, такі як втрата роботи, втрата доходу, погіршення стану здоров'я. Соціальна політика повинна бути спрямована на забезпечення соціальної

безпеки, наприклад, шляхом створення системи соціального захисту, яка б надавала допомогу людям, які постраждали від соціальних ризиків.

- Сприяння соціальній адаптації. Глобалізація вимагає від людей адаптації до нових соціальних умов, таких як зміни в сфері праці, освіти, охорони здоров'я. Соціальна політика повинна сприяти соціальній адаптації, наприклад, шляхом надання освіти та тренінгів, а також шляхом підтримки соціальних програм, спрямованих на допомогу людям, які адаптуються до нових соціальних умов.

Тема 3. Соціальна робота в сучасному суспільстві

Соціальна робота - важлива складова сучасного суспільства. Соціальні працівники. Основними завданнями соціальної роботи . Посилення соціальної підтримки. Забезпечення соціальної адаптації. Захист прав людини. Критерії та показники ефективності соціальної роботи. Зменшення рівня бідності та злиденності. Збільшення доступу до освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення. Покращення умов життя людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Соціальна робота - це професійна діяльність, спрямована на допомогу людям, які опинилися в складних життєвих обставинах. Соціальна підтримка - це комплекс заходів, спрямованих на забезпечення людей необхідними ресурсами, такими як матеріальна допомога, послуги, соціальний захист. Соціальна адаптація - це процес пристосування людей до нових соціальних умов. Захист прав людини - це діяльність, спрямована на забезпечення дотримання прав людини.

Соціальні працівники. Допомога людям, які опинилися в складних життєвих обставинах, і сприяння їхній соціальній адаптації та захисту прав людини.

Соціальна робота є багатопрофільною сферою діяльності, яка включає в себе широкий спектр послуг, таких як:

- Соціальний супровід - допомога людям у вирішенні повсякденних проблем, таких як отримання медичної допомоги, організація догляду за дітьми, пошук роботи.
- Соціальна реабілітація - допомога людям, які постраждали від травм або захворювань, у відновленні їхніх соціальних функцій.
- Соціальна адаптація - допомога людям, які опинилися в нових соціальних умовах, таких як емігранти, люди з інвалідністю, люди похилого віку.
- Захист прав людини - діяльність, спрямована на забезпечення дотримання прав людини, таких як право на освіту, право на працю, право на медичну допомогу.

Тема 4. Гуманітарна допомога в умовах кризи

Гуманітарна допомога. Допомога, яка надається людям, які постраждали від кризи. Основні завданнями гуманітарної допомоги. Зменшення страждань людей. Забезпечення основних потреб людей. Покращення умов життя людей. Критерії та показники ефективності гуманітарної допомоги. Кількість людей, які отримали допомогу. Якість допомоги. Доступність допомоги. Ефективність використання допомоги.

Гуманітарна допомога - це допомога, яка надається людям, які постраждали від кризи, незалежно від їхньої раси, релігії, національності або політичних поглядів.

Криза - це ситуація, яка становить серйозну загрозу життю або здоров'ю людей.

Воєнний стан - це особливий правовий режим, який запроваджується в разі збройної агресії чи загрози нападу. Війна в Україні є однією з найбільших гуманітарних криз сучасності. Мільйони людей були змушені покинути свої домівки. Багато людей потребують гуманітарної допомоги. Гуманітарна допомога є важливою частиною реагування на кризу. Вона допомагає людям, які постраждали від кризи, вижити і відновити своє життя. Гуманітарна допомога може надаватися у вигляді матеріальної допомоги, таких як продукти харчування, одяг, медикаменти, або у вигляді послуг, таких як медична допомога, освіта, психологічне консультування.

Гуманітарна допомога може надаватися як державними органами, так і приватними організаціями. В умовах воєнного стану в Україні гуманітарна допомога є особливо важливою. Вона допомагає людям, які були змушені покинути свої домівки, знайти притулок і отримати необхідні ресурси. Гуманітарна допомога також допомагає людям, які залишилися в зоні бойових дій, отримати доступ до основних потреб. Гуманітарна допомога повинна надаватися на принципах неупередженості, недискримінації та гуманізму. Вона повинна бути спрямована на задоволення основних потреб людей, які постраждали від кризи.

Тема 5. Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення

Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення та її спрямування на забезпечення добробуту населення. Основні завдання соціальної політики. Забезпечення доступності та якості освітніх, медичних та соціальних послуг. Захист прав людини в цих сферах.

Критерії та показники ефективності соціальної політики. Рівень освіти населення. Стан здоров'я населення. Рівень життя населення.

Соціальна політика - це система заходів, спрямованих на забезпечення соціального добробуту населення.

Освіта - це процес навчання і виховання, спрямований на розвиток особистості.

Охорона здоров'я - це система заходів, спрямованих на збереження і зміцнення здоров'я населення.

Соціальне забезпечення - це система заходів, спрямованих на забезпечення соціальної безпеки населення.

Освіта є основою для розвитку особистості і суспільства. Охорона здоров'я є основою для збереження життя і здоров'я населення. Соціальне забезпечення є основою для забезпечення соціальної безпеки населення. Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення є важливою частиною загальної соціальної політики. Вона спрямована на забезпечення добробуту населення і створення умов для його розвитку. Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення може включати в себе такі заходи, як:

- Фінансування освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення.
- Регулювання діяльності освітніх, медичних та соціальних закладів.
- Забезпечення доступності освітніх, медичних та соціальних послуг.
- Захист прав людини в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення.

Соціальна політика в цих сферах повинна бути спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх людей, незалежно від їхньої раси, релігії, статі, інвалідності тощо.

Тема 6. Соціальна політика в сфері праці та зайнятості

Соціальна політика в сфері праці та зайнятості. Спрямування на забезпечення соціальної безпеки населення. Основні завдання соціальної політики в цій сфері. Забезпечення доступу до праці. Захист прав працівників. Забезпечення соціальної підтримки у разі втрати роботи.

Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері праці та зайнятості. Рівень зайнятості населення. Рівень безробіття населення. Стабільність зайнятості. Якість робочих місць. Захист прав працівників.

Соціальна політика - це система заходів, спрямованих на забезпечення соціального добробуту населення.

Праця - це діяльність людини, спрямована на створення матеріальних і духовних цінностей.

Зайнятість - це стан людини, яка має роботу.

Безробіття - це стан людини, яка не має роботи і активно її шукає.

Праця є основою для забезпечення життя і розвитку людини.

Зайнятість є основою для соціальної безпеки людини.

Безробіття є негативним соціальним явищем, яке негативно впливає на життя людини і суспільства.

Соціальна політика в сфері праці та зайнятості. Спрямована на забезпечення соціальної безпеки населення і створення умов для його розвитку.

Соціальна політика в сфері праці та зайнятості може включати в себе такі заходи, як:

- Фінансування заходів, спрямованих на створення робочих місць.
- Забезпечення доступності освіти та професійної підготовки.
- Захист прав працівників.
- Забезпечення соціальної підтримки у разі втрати роботи.

Соціальна політика в цій сфері повинна бути спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх людей, незалежно від їхньої раси, релігії, статі, інвалідності тощо.

Тема 7. Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності

Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності. Забезпечення рівних можливостей для чоловіків і жінок у всіх сферах життя. Основні завдання соціальної політики. Забезпечення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок у сім'ї. Захист прав жінок і дітей. Сприяння рівності чоловіків і жінок у сфері праці та зайнятості.

Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері сім'ї та гендерної рівності. Рівність прав і можливостей для чоловіків і жінок у сім'ї. Рівність прав і можливостей для чоловіків і жінок у сфері праці та зайнятості. Стан гендерної рівності в суспільстві.

Основні поняття:

- Соціальна політика - це система заходів, спрямованих на забезпечення соціального добробуту населення.
- Сім'я - це мала соціальна група, яка складається з людей, пов'язаних між собою шлюбом, кривним спорідненням або усиновленням.
- Гендерна рівність - це стан, при якому чоловіки і жінки мають рівні права, можливості та можливості.

Сім'я є основою суспільства. Гендерна рівність є важливим принципом справедливого суспільства. Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності є важливою частиною загальної соціальної політики. Вона спрямована на забезпечення рівних можливостей для чоловіків і жінок у всіх сферах життя і створення справедливого суспільства.

Заходи соціальної політики в сфері сім'ї та гендерної рівності. Забезпечення рівних прав і можливостей для чоловіків і жінок у шлюбі та сім'ї. Захист прав жінок і дітей. Забезпечення доступності освіти та професійної підготовки для жінок. Сприяння рівності чоловіків і жінок у сфері праці та зайнятості.

Соціальна політика в цій сфері повинна бути спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх людей, незалежно від їхньої статі.

Тема 8. Соціальна політика в сфері захисту прав людини

Соціальна політика в сфері захисту прав людини. Забезпечення дотримання прав людини. Основні завдання соціальної політики в цій сфері. Забезпечення доступу до правосуддя. Захист прав уразливих груп населення. Просування прав людини в суспільстві.

Критерії та показники ефективності соціальної політики в сфері захисту прав людини. Рівень дотримання прав людини. Доступність правосуддя для всіх верств населення. Стан захисту прав уразливих груп населення.

Основні поняття:

Соціальна політика - це система заходів, спрямованих на забезпечення соціального добробуту населення.

Права людини - це невід'ємні, природні права, які належать кожній людині від народження.

Уразливі групи населення - це групи людей, які є особливо схильними до порушення їхніх прав.

Права людини є основою справедливого суспільства. Захист прав людини є важливим завданням держави. Соціальна політика в сфері захисту прав людини є важливою частиною загальної соціальної політики. Вона спрямована на забезпечення дотримання прав людини і створення справедливого суспільства.

Соціальна політика в сфері захисту прав людини може включати в себе такі заходи, як:

- Забезпечення доступу до правосуддя для всіх верств населення.
- Захист прав уразливих груп населення, таких як діти, люди з інвалідністю, етнічні меншини тощо.
- Просування прав людини в суспільстві, наприклад, шляхом освіти та інформування про права людини.

Соціальна політика в цій сфері повинна бути спрямована на забезпечення рівних можливостей для всіх людей, незалежно від їхньої раси, релігії, статі, інвалідності тощо.

Тема 9. Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації

Цифровізація змінює соціальну та гуманітарну політику. Нові можливості та виклики. Основні завдання соціальної та гуманітарної політики в умовах цифровізації. Забезпечення доступності соціальних та гуманітарних послуг для всіх верств населення, незалежно від їхнього місця проживання та соціального статусу. Захист прав людини в цифровому середовищі. Сприяння соціальній інтеграції та рівним можливостям для всіх людей.

Критерії та показники ефективності соціальної та гуманітарної політики в умовах цифровізації. Доступність соціальних та гуманітарних послуг для всіх верств населення. Рівень захисту прав людини в цифровому

середовищі. Стан соціальної інтеграції та рівних можливостей для всіх людей.

Основні поняття:

Цифровізація - це процес впровадження цифрових технологій у всі сфери життя суспільства.

Соціальна політика - це система заходів, спрямованих на забезпечення соціального добробуту населення.

Гуманітарна політика - це система заходів, спрямованих на надання допомоги людям, які постраждали від кризи.

Доступність соціальних та гуманітарних послуг - це можливість отримати соціальні та гуманітарні послуги без обмежень за місцем проживання, соціальним статусом або іншими факторами.

- Права людини в цифровому середовищі - це права людини, які поширюються на цифрове середовище.
- Соціальна інтеграція - це процес включення людей у соціальне середовище.
- Рівні можливості - це умови, які дозволяють людям досягти успіху в житті незалежно від їхнього походження, соціального статусу або інших факторів.

Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації повинна бути спрямована на забезпечення доступності соціальних та гуманітарних послуг для всіх верств населення, захист прав людини в цифровому середовищі та сприяння соціальній інтеграції та рівним можливостям для всіх людей.

Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації може включати в себе такі заходи, як:

- Розробка та впровадження цифрових платформ для надання соціальних та гуманітарних послуг.
- Забезпечення доступу до Інтернету для всіх верств населення.
- Просвітницька робота щодо прав людини в цифровому середовищі.
- Розробка та впровадження заходів щодо соціальної інтеграції та рівних можливостей для всіх людей.

Цифрова трансформація соціальної та гуманітарної сфери є складним і багатогранним процесом, який вимагає від держави, бізнесу та громадянського суспільства спільних зусиль.

Конкретні приклади цифрових технологій, які можуть бути використані для реалізації соціальної та гуманітарної політики:

- Використання штучного інтелекту для виявлення людей, які потребують допомоги.
- Використання 3D-друку для створення протезів та інших медичних виробів.
- Використання віртуальної реальності для надання психічної підтримки.
- Використання мобільних додатків для надання соціальних послуг.

Ці технології можуть допомогти зробити соціальну та гуманітарну допомогу більш доступною, ефективною та персоналізованою.

РОЗДІЛ 5. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Вольська О. Трансформація механізмів державного управління соціальним розвитком / О. Вольська // Публічне управління. – 2013. - № 1. – С. 30-34. – режим доступу : <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2013-1/doc/1/05.pdf>
2. Гендерна політика та інституційні механізми її реалізації в Україні. Національний огляд виконання Україною Пекінської декларації та Платформи дій і заключних документів Двадцять третьої спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН / Уклад. Михайло Корюкалов [Електронний ресурс]. – К., 2014. – 122 с. – Режим доступу : <http://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/11138.pdf>
3. Гонюкова Л.В. Законодавче забезпечення гендерної політики в Україні / Л.В. Гонюкова, В. В. Сичова // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології: зб. наук. пр. Херсон. нац. техн. ун-та. – 2014. – Вип. 10. – С. 20–23
4. Державна соціальна програма забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 року [Електронний ресурс] : Затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2017р. № 273. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF> 10. Європейська соціальна хартія (переглянута) // ВВР. – 2007. - № 51 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_062
5. Забезпечення якості життя [Електронний ресурс]. – Режим доступу old.niss.gov.ua/book/Bila_kniga
6. Конституція України [Електронний ресурс] : Із змінами, внесеними згідно із Законами № 2222-IV від 08.12.2004, ВВР, 2005, № 2, ст.44 № 2952-VI від 01.02.2011, ВВР, 2011, № 10, ст.68 , № 586-VII від 19.09.2013, ВВР, 2014, № 11, ст.142, № 742-VII від 21.02.2014, ВВР, 2014, № 11, ст.143, № 1401-VIII від 02.06.2016, ВВР, 2016, № 28, ст.532. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
7. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення пенсій [Текст] : Закон України від 3 жовтня 2017 року № 2148-VIII // Відомості Верховної Ради. – 2017. - № 40-41. – Ст. 383.
8. Про державну допомогу сім'ям з дітьми [Текст] : Закон України // ВВР. – 1993. – N 5. – Ст. 21. 21. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям [Текст]: Закон України // ВВР України. – 2000. – N 35. – Ст. 290.
9. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб [Текст] : Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2015. - № 1. – Ст.1 25.
10. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування [Текст] : Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – С. 142. 26. 12. Про затвердження Державної цільової соціальної програми підтримки сім'ї до 2016 року [Електронний ресурс] : Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 341. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/341-2013-%D0%BF>.
11. Про освіту [Текст] : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. - № 38-39. – Ст. 380.
12. Про свободу совісті та релігійні організації [Текст] : Закон України від 23.04.1991 р. № 987-XII // Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 25. – Ст. 283.
13. Про соціальну роботу з дітьми та молоддю [Текст] : Закон України // ВВР. – 2001. – N 42. – Ст. 213
14. Про соціальні послуги [Текст] : Закон України від 19.06.2003 р. № 966 – IV // ВВР. – 2003. – N 45. – Ст. 358. 31. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні [Текст] : Закон України від 5 лютого 1993 року N 2998-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – N 16. – Ст. 167.
15. Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи [Текст] : Закон України від 28 лютого 1991 року № 796-XII //

Відомості Верховної Ради. – 1991. - № 16. – Ст. 200. 17. Реалізація державної соціальної політики сталого розвитку регіону органами публічної влади України : моногр. / [Л. О. Белова, Д. В. Карамішев, Л. В. Набока та ін.] ; за заг. ред. д-держ.упр., проф. Д.В. Карамішева, к-держ.упр., доц. Л. В. Набока. – Х. : Видво ХарРІ НАДУ «Магістр», 2016.

16. Розпутенко І. Гуманітарний розвиток України в умовах цивілізаційного вибору [Електронний ресурс] / І.Розпутенко, С.Москаленко // Вісник Національної академії державного управління. Соціальна і гуманітарна політика. – Режим доступу : <http://visnyk.academy.gov.ua/wp-content/uploads/2013/11/2013-2-29.pdf>

17. Публічне управління: навч. посібник / А. В. Стасишин, Г.В. Капленко, Г. О. Комарницька та ін. [за заг. ред. А. В. Стасишина]. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 460 с.

18. Суспільний розвиток та соціально-гуманітарна політика держави : навч. посіб. / О.М. Руденко, Л.М. Усаченко, Д.В. Вітер, М.В. Канавець. – К. : “НВП “Інтерсервіс”, 2013. – 168с.

19. Управління соціальним та гуманітарним розвитком [Електронний ресурс] : курс лекцій. / Уклад: С.М. Домбровська, В.П. Садковий. – Х. : НУЦЗУ, 2018. – 189 с. – Режим доступу : <https://zenodo.org/record/1246632/files/konspekt.pdf>

20. Шевчук П.І. Управління соціальним і гуманітарним розвитком: навч. посіб. / П.І. Шевчук. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2012. – 268 с.

21. Дзоз В.О. Гуманітарна політика України: проблеми формування та реалізації (соціально-філософський аналіз)/В.О.Дзоз: АПН України: Ін-т вищ.освіти.-К.:Знання України,2006.-316 с.

22. Діагностика соціального розвитку регіону : наук. розробка / авт. кол. : 3.В.Балабасва, С.В.Овчаренко, І.Л.Розколотько та ін. - К. : НАДУ, 2010. - 37 с

23. Єлагін В.П. Соціальна політика. Теоретико-методологічні та концептуальні підходи : підручник / В.П.Єлагін. - Х. : Магістр, 2010. - 399 с

24. Комарницька, Г.О., Шипуліна, Ю.С. та Ілляшенко Н.С. [Інструменти та методи управління знаннями в системі інноваційного розвитку організацій](#) : монографія / за заг. ред. д. е. н., доц. Ю. С. Шипуліної. — Суми : Триторія, 2019. — 270 с.

25. Комарницька Г.О., Зленко Н.М., Філіппова В.Д. Співпраця органів публічної влади та інститутів громадського суспільства.— Сучасні аспекти науки: VII-ий том колективної монографії / за ред. Є.О. Романенка, І.В. Жукової. – Київ; Братислава: ФОП КАНДИБА Т.П., 2021. 344с.<http://perspectivehttp://perspectives.pp.ua/public/site/mono/monography-7-2021.pdf>

26. Komarnytska Hanna/ Essence and significance of activation of public-private partnership under the conditions of investment-innovative activity development /Igor Komarnytskyu, Hanna Komarnytska// Development and Security of the State, Citizens and Business Entities in the Modern World: Challenges and Perspectives: Collective monograph. Czech Republic, Prague: Oktan Print, 2021. – 296 pages. – P.5-26.[DaS Collective Monograph](#)

27. Komarnytska Hanna/ Development of public interaction with local governments / Hanna Komarnytska, Roman Saievych // Development and Security of the State, Citizens and Business Entities in the Modern World: Challenges and Perspectives: Collective monograph. Czech Republic, Prague: Oktan Print, 2021. – 296 pages. – P. 150-170.[DaS Collective Monograph](#)

28. Комарницька Г. О. Attracting investment and innovation on a voluntary basis public-private partnership (on the example of Lviv region) / Г. О. Комарницька, М. Устименко, Д. Мужилівський // DIGITAL TRANSFORMATION OF SOCIETY: THEORETICAL AND APPLIED APPROACHES. Publishing House of University of Technology, Katowice. Katowice. – 2021. – 46. 366-376 с. (ISBN 978-83-960717-2-9).[Publishing House of University of Technology, Katowice](#)

29. Комарницька Г.О. [Економіка праці та соціально-трудова відносини: Підручник](#) / Г.О Комарницька, І.М. Комарницький. Хмельницький: ФОП Цюпак А.А., 2016. – 424 с.

30. Комарницька, Г.О., Івженко, І.Б. та Віремейчик, А.М. 2021. [Взаємодія міжнародних неурядових організацій з органами публічної влади України](#). «Наукові перспективи», № 7(13). С. 78-88. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-7\(13\)-78-87](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2021-7(13)-78-87).

31. Комарницька, Г., Ястремська, Н. та Павленко, Н. 2022. [Вимушена міграція та її вплив на ринок праці в Україні](#). *Наукові перспективи*, 6 (24). С. 306-320.

32. Соціальна і гуманітарна політика: підручник [автор. кол.: В.П.Трощинський, В.А.Скुरатівський, М.В.Кравченко та ін.]; за заг. ред. Ю.В.Ковбасюка, В.П.Трощинського. Київ: Видво НАДУ. 2016. 792 с.

33. Стан та перспективи впровадження реформ у соціогуманітарній сфері. Інституціоналізація публічного управління в Україні: наук.-анал.доп. за заг. ред. М.М.Білинської, О.М.Петроє. Київ: НАДУ, 2019. Ст. 129-133.

Інтернет ресурси

34. Міністерство інформаційної політики України [Електронний ресурс] : Єдиний вебпортал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-informatsiynoi-politiki-ukraini>

35. Міністерство з питань тимчасово окупованих територій та внутрішньо переміщених осіб України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-z-pitan-timchasovookupovanikh-teritoriy-ta-vnutrishno-peremishchenikh-osib-ukraini>

36. Міністерство культури України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-kulturiukraini>

37. Міністерство молоді та спорту України Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-molodi-ta-sportuukraini>

38. Міністерство освіти і науки України [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. – Режим доступу : <https://mon.gov.ua/ua>

39. Міністерство охорони здоров'я України [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua/catalog/ministerstvo-okhoroni-zdorovya-ukraini>

40. Міністерство соціальної політики [Електронний ресурс] : Офіційний веб-портал. – Режим доступу : <https://www.msp.gov.ua/>

41. Урядовий портал [Електронний ресурс] : Єдиний веб-портал органів виконавчої влади. – Режим доступу : <https://www.kmu.gov.ua/ua>

**РОЗДІЛ 6. ГРАФІК РОЗПОДІЛУ НАВЧАЛЬНОГО ЧАСУ
ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ
РОБОТИ**

№ розділу, теми (змістові модулі)	Назва розділу, теми (змістового модуля)	Кількість годин за ОПП			Розподіл аудиторних годин		
		всього	у тому числі		лекції	Семінари, практичні, лабораторні	заліки по модулям, (контрольні роботи)
			Аудиторні	СРС/ ІР			
ЗАЛІКОВИЙ МОДУЛЬ							
1	Соціальна справедливість та її забезпечення	11	4	4\3	2	2	
2	Соціальна політика в умовах глобалізації	11	4	4\3	2	2	
3	Соціальна робота в сучасному суспільстві	11	4	4\3	2	2	
4	Гуманітарна допомога в умовах кризи	11	4	4\3	2	2	
5	Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення	11	4	4\3	2	2	
6	Соціальна політика в сфері праці та зайнятості	11	4	4\3	2	2	
7	Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності	10	3	4\3	2	1	
8	Соціальна політика в сфері захисту прав людини	9	2	4\3	1	1	
9	Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації	8	2	3\3	1	1	
	<i>Заліковий модуль</i>	1	1				1
	Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ)	37		/21			
	Разом годин	90	32	37/21	16	14	2

РОЗДІЛ 7. КАЛЕНДАРНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН АУДИТОРНИХ ЗАНЯТЬ

7.1 Календарно-тематичний план лекційних занять

№ заняття	Тема лекційного заняття	Кількість годин
1	Соціальна справедливість та її забезпечення	2
2	Соціальна політика в умовах глобалізації	2
3	Соціальна робота в сучасному суспільстві	2
4	Гуманітарна допомога в умовах кризи	2
5	Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення	2
6	Соціальна політика в сфері праці та зайнятості	2
7	Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності	2
8	Соціальна політика в сфері захисту прав людини	1
9	Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації	1
Разом годин		16

7.2 Календарно-тематичний план семінарських занять, заліків по модулях.

№ заняття	Тема семінарського заняття. Заліки по модулях.	Кількість годин
1	Соціальна справедливість та її забезпечення	2
2	Соціальна політика в умовах глобалізації	2
3	Соціальна робота в сучасному суспільстві	2
4	Гуманітарна допомога в умовах кризи	2
5	Соціальна політика в сфері освіти, охорони здоров'я та соціального забезпечення	2
6	Соціальна політика в сфері праці та зайнятості	2
7	Соціальна політика в сфері сім'ї та гендерної рівності	1
8	Соціальна політика в сфері захисту прав людини	1
9	Соціальна та гуманітарна політика в умовах цифровізації	2
	Залік по модулю	2
Разом семінарських занять		16
Разом контрольні роботи, заліки по модулях (ЗМ)		2
Разом годин		18

7.3 Графік консультацій

№ з/п	Назва розділу, теми, зміст консультації	Кількість годин
1.	Консультація по підготовці до семінарських занять та опрацюванню рекомендованої літератури	2
2.	Консультація з організації та виконання самостійної роботи студентів	2
3.	Консультація по виконанню ІР	2
4.	Консультація по підготовці до залікового модулю	2
Разом годин		8

РОЗДІЛ 8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

1. Проблеми людського розвитку в Україні
2. Основні напрями стимулювання людського розвитку в Україні
3. Соціальна мобільність і тенденції розвитку
4. Основні напрями реалізації соціального потенціалу людини і суспільства
5. Бідність як суспільний феномен та соціальна проблема
6. Гуманітарна політика в сучасній Україні (освітня та культурна галузі).
7. Підтримка молодих сімей в Україні.
8. Проблеми соціальної нерівності в суспільстві
9. Сучасні проблеми етнонаціонального розвитку суспільства
10. Допомога по безробіттю, багатодітним та неповним сім'ям в Україні.
11. Трансферти пенсіонерам в Україні.
12. Допомога дітям-інвалідам, інвалідам -“чорнобильцям” та “афганцям” в Україні.
13. Підтримка системи охорони здоров'я в Україні.
14. Соціальні програми боротьби зі злочинністю, запроваджені в Україні.
15. Роль соціально-економічних перетворень в Україні у формуванні соціальних ризиків.
16. Дієва соціальна політика як основа соціальної безпеки та забезпечення життєдіяльності людини.
17. Правові, економічні та організаційні умови забезпечення соціальної безпеки людини та суспільства.
18. Превентивна та реабілітаційна функції системи соціального захисту, оцінка їх реалізації у сучасній Україні.
19. Основні проблеми соціального захисту в Україні та шляхи їх вирішення.
20. Основні завдання та стратегії реформування системи соціального захисту населення України.
21. Роль соціальних стандартів у забезпеченні соціального захисту населення.
22. Адресна соціальна допомога, її роль у забезпеченні соціального захисту в сучасних умовах.
23. Проблеми впровадження пенсійної реформи, шляхи їх подолання.
24. Оцінка правового забезпечення соціального захисту населення на етапах життєвого циклу.

РОЗДІЛ 9. МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання рівня знань студентів проводиться за модульно-рейтинговою системою і включає поточний і підсумковий контроль.

Підсумковий (семестровий) контроль є інтегрованою оцінкою засвоєння знань студентів у вигляді семестрового екзамену.

При викладанні дисципліни «Соціальна і гуманітарна політика» використовуються поточний метод контролю. Остаточною оцінкою з дисципліни за семестр є підсумкова семестрова оцінка, що складається з балів поточного контролю.

Поточний контроль має на меті оцінити роботу студентів за всіма видами аудиторної роботи (лекції, семінарські заняття) та відображає поточні навчальні досягнення студентів в освоєнні програмного матеріалу дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Його інструментами є опитування, виступи на семінарських заняттях, дискусії, самостійна робота студентів, написання ІНДЗ, обговорення і поточне експрес-тестування.

9.1 Таблиця оцінювання (визначення рейтингу) навчальної діяльності студентів

Поточний та модульний контроль	Індивідуальна робота студента (ІНДЗ), СРС	ЗАЛІК	РАЗОМ – 100 балів
<i>100 балів</i>			

9.2 Система нарахування рейтингових балів та критерії оцінювання знань студентів

№ з/п	Види робіт. Критерії оцінювання знань студентів	Бали рейтингу	Максимальна кількість балів
1. Бали поточної успішності за участь у семінарських, практичних, лабораторних заняттях			
Критерії оцінювання		5 балів	
<p>Практичні роботи/семінарські заняття Оцінку «відмінно» (максимально 5 балів за практичну роботу/семінарське заняття) студент отримує за умови відповідності виконаного завдання студентом та його усної відповіді (захисту виконаної практичної роботи) за усіма п'ятьма зазначеними критеріями. Відсутність тієї чи іншої складової знижує оцінку.</p> <p>Контроль систематичного виконання семінарських занять і самостійної роботи Відмінно («5») – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.</p>		5	
<p>Добре («4») – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.</p>		4	
<p>Задовільно («3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.</p>		3	
<p>Незадовільно («2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.</p>		2	
<p>Незадовільно («1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі тестові завдання.</p>		0-1	
2. Самостійна робота студентів (СРС)			
Критерії оцінювання			
Самостійна робота (тестування за результатами виконаних самостійних робіт)			
Самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу контролюється при підсумковому семестровому контролі.			
3. Залік по модулю			
Критерії оцінювання		5 балів	
Модульний контроль.		0 - 5	
Модульний контроль проводиться у тестовій письмовій формі за окремими варіантами			
Встановлено 3 рівні складності завдань.			
1. Перший рівень (завдання 1) – завдання із вибором відповіді – тестові завдання.		1 бал	
Завдання з вибором відповіді вважається виконаним правильно, якщо в картці тестування			

записана правильна відповідь.	
2. Другий рівень (завдання 2) – завдання з короткою відповіддю. Завдання з короткою відповіддю вважається виконаним правильно, якщо студент дав вірні визначення, посилання, тлумачення, короткі коментарі.	2 бали
3. Третій рівень (завдання 3) – завдання з розгорнутою відповіддю (повне обґрунтування відповіді). В цих завданнях треба зробити послідовні, логічні пояснення, необхідні посилання, вказати факти, з яких випливає те чи інше твердження. Якщо потрібно, то слід проілюструвати думки схемами, графіками, таблицями.	2 бали
4. Індивідуальна робота студента (ІНДЗ)	
Критерії оцінювання	
Відмінно («до 5») – студент в повному обсязі виконав ІР, вільно самостійно та аргументовано її викладає під час усних виступів, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. В роботі використані сучасні методи аналізу. План роботи поданий і затверджений в терміни, які узгоджені на кафедрі. Захистив ІНДЗ по темі, яка має науково-дослідний характер і передбачає безпосередню участь студента у виконанні наукових досліджень та інших творчих завдань.	
Добре («до 4») – студент достатньо повно володіє матеріалом ІНДЗ, обґрунтовано його викладає під час усних виступів, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Виконав ІНДЗ згідно вибраної теми.	
Задовільно («до 3») – студент в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Невчасно подав тему ІНДЗ до захисту.	
Незадовільно («до 2») – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. ІНДЗ виконана не по вибраній темі.	
Незадовільно («до 1») – студент частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки. ІНДЗ по вибраній темі не виконано.	

9.3 Шкала оцінювання успішності студентів за результатами підсумкового контролю

Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	
A	90 – 100	5	відмінно
B	81 – 89	4	дуже добре
C	71 – 80		добре
D	61 – 70	3	задовільно
E	51 – 60		достатньо
FX	21 – 50	2	незадовільно
F	0 – 20	2	незадовільно (без права перездачі)

РОЗДІЛ 10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчально-методичне та наукове забезпечення кредитно-модульної системи організації навчального процесу з навчальної дисципліни включає:

- Стандарти освіти (Освітньо-професійна програма);
- Навчальні та робочі навчальні плани;
- Програму навчальної дисципліни;
- Робочу програму навчальної дисципліни для денної форм навчання;
- Семестровий план;
- Навчально-методичні матеріали для проведення лекцій. Конспект лекцій з навчальної дисципліни;
- Плани семінарських занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни;
- Плани практичних занять і методичні рекомендації щодо їх проведення з навчальної дисципліни;
- Завдання для самостійної роботи студента і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- Завдання для індивідуальної роботи студента (індивідуальні навчально-дослідні завдання) і методичні рекомендації щодо їх виконання з навчальної дисципліни;
- Засоби діагностики знань та умінь студентів (збірники тестових завдань);
- Завдання для модульного контролю знань;
- Методичні, мультимедійні, опорні матеріали для лекційних, семінарських занять;
- Рекомендована література на поточний навчальний рік;
- Законодавчі та інструктивно-методичні матеріали, альбоми схем, бланковий матеріал тощо.

РОЗДІЛ 11. МЕТОДИКИ АКТИВІЗАЦІЇ ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ

Методики активізації процесу навчання Тема заняття: Соціальний розвиток суспільства	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Світові моделі соціальної політики.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Рівень видатків бюджету на соціальну сферу, рівень безробіття, рівень бідності, рівень оподаткування, як основні індикатори моделей соціального розвитку.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1 Характеристика моделі соціальної політики України. 2 Фактори, що впливають на вибір моделі соціальної політики. 3 Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Соціальна політика як суспільний феномен та вид практичної діяльності. Основні напрями здійснення соціальної політики	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Організаційно-правові засади реалізації соціальної політики в Україні.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Організаційно-правова структура соціальної політики. 2. Органи законодавчої і виконавчої влади держави, які формують засади, напрями розвитку і реалізації завдань соціальної політики. Недержавні інституції соціальної політики.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Кадрове забезпечення соціальної політики. 2. Наукове і методичне забезпечення соціальної політики. 3. Інформаційне забезпечення соціальної політики. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Людський розвиток як мета політики соціальної політики держави.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Умови реалізації соціальної політики в Україні
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Основні проблеми та суперечності розвитку соціальної сфери та шляхи їх подолання. 2. Особливості соціальної політики за умов розвитку соціально-ринкових відносин.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Індикатори рівня соціального розвитку держави. 2. ПРООН та 12 груп індикаторів рівня життя. 3. Індекс людського розвитку в регіональному вимірі України. 4. Фактори, що впливають на позитивну динаміку індексу людського розвитку України. 5. Індекс якості життя. 6. Презентація ІНДЗ.

Тема заняття: Поняття та сутність соціального захисту.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Зміст соціальної політики, спрямованої на виявлення та урахування соціальних інтересів різних класів.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Бідність. Рівні бідності. Критерії вимірювання бідності. Поширення бідності в Україні. 2. Поняття мінімального споживчого бюджету, прожиткового та фізіологічного мінімумів. 3. Роль держави і громадянського суспільства в боротьбі з бідністю.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Аналіз соціальної стратифікації українського суспільства. 2. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Соціальне страхування, його форми та види. Соціальна допомога, її специфіка та функції.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Правова, організаційна і фінансова основа соціального страхування. 2. Організаційно-правове й фінансове забезпечення соціальної допомоги.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Міжнародні норми функціонування системи соціального страхування. 2. Основні концептуальні підходи щодо реформування системи соціального страхування в Україні. 3. Різниця між соціальним страхуванням та соціальною допомогою. 4. Стратегія заміни системи пільг на адресну грошову допомогу населенню.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Поняття «ризик» і «соціальний ризик». 2. Адресність - основний принцип надання соціальної допомоги. 3. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Пенсійне забезпечення як складова частина системи соціального захисту.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Особливості соціального захисту протягом життєвого циклу людини.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Основні типи пенсійних систем. 2. Порівняльний аналіз основних існуючих пенсійних систем
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Правове забезпечення реформування пенсійної системи в Україні. 2. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: Гуманітарна сфера України, її сучасний стан і тенденції розвитку.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Гуманітарна сфера як ресурс суспільного розвитку.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Суспільна свідомість. 2. Духовне виробництво. 3. Духовна культура.

Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Позитивні і негативні тенденції розвитку гуманітарної сфери. 2. Презентація ІНДЗ.
Тема заняття: . Роль та місце гуманітарної політики в публічному управлінні.	
Проблемні лекції	<u>Дискусійні питання:</u> 1. Громадянське суспільство – як суб'єкт гуманітарної політики держави.
Робота в малих групах на семінарських заняттях	1. Гуманітарна експертиза державних управлінських рішень: засадничі принципи, мета, завдання.
Семінари-дискусії Мозкові атаки Кейс-метод Презентації	1. Гуманістичні традиції України і сучасність. 2. Соціокультурна і ідеологічна трансформація суспільства в аспекті концепції гуманітарного розвитку. 3. Презентація ІНДЗ.

РОЗДІЛ 12. РЕСУРСИ МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ

Ресурси мережі Інтернет із законодавства України	Ресурси мережі кафедри публічного адміністрування та управління бізнесом, факультет управління фінансами та бізнесу з навчальної дисципліни
<i>1</i>	<i>2</i>
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Президент України – www.prezident.gov.ua ▪ Верховна Рада – www.rada.gov.ua ▪ Сайт Кабінету Міністрів України - www.kmu.gov.ua – вихід на всі міністерства і відомства ▪ Міністерство праці та соціальної політики України – www.mlsp.kmu.gov.ua ▪ Пенсійний фонд України - www.pfu.gov.ua ▪ Погляд на світ (Світовий банк) – www.worldbank ▪ Еліта України - www.whoiswho.com.ua ▪ Національна б-ка ім. Вернадського – www.nbuv.gov.ua ▪ Український медіа сервер – www.vlada.kiev.ua/serj ▪ Мережа аналітичних центрів – www.intellect.org.ua ▪ Міжнародний центр перспективних досліджень – www.icps.kiev.ua ▪ Міжнародний інститут порівняльного аналізу – www.icaikiev.ua ▪ Український незалежний центр політичних досліджень – www.ucipr.kiev.ua ▪ Український центр економічних і політичних досліджень ім. А. Разумкова – www.uceps.com.ua ▪ Сервер Верховної Ради України: http://www.rada.gov.ua/ ▪ Міністерство фінансів України http://www.minfin.gov.ua/ ▪ Міністерство доходів і зборів України http://www.customs.gov.ua/ ▪ Державна фіскальна служба http://www.customs.gov.ua/ ▪ Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку http://www.ssmsc.gov.ua/ ▪ Рахункова палата України http://www.ac-rada.gov.ua/ ▪ Ліга Бізнес Інформ: www.liga.net/ ▪ Нормативні акти України: www.nau.kiev.ua ▪ Національний інститут стратегічних досліджень http://www.niss.gov.ua ▪ Сайт Національного агентства України з питань державної служби http://www.nads.gov.ua/control/uk/index ▪ Портал Центру політико-правових реформ http://www.pravo.org.ua/ ▪ Інтернет-портал для управлінців http://www.management.com.ua ▪ Адміністративно-управлінський портал http://www.aup. ▪ Бібліотека економічної та управлінської літератури. http://ek-lit.narod.ru/links.htm 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Навчальна програма з навчальної дисципліни ▪ Робоча програма з навчальної дисципліни ▪ Конспект лекцій. ▪ Методичні рекомендації з вивчення тем. ▪ Плани семінарських занять та методичні рекомендації до їх проведення ▪ Методичні рекомендації з виконання самостійної роботи (СРС) ▪ Методичні рекомендації та ІНДЗ ▪ Засоби діагностики знань студентів з навчальної дисципліни ▪ Інші

РОЗДІЛ 13. ЗМІНИ І ДОПОВНЕННЯ ДО РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ

№ з/п	Зміни і доповнення до робочої програми (розділ, тема, зміст змін і доповнень)	Навчальний рік	Підпис завідувача кафедри